

N:o 52.

Ank. till Riksd. kansli den 14 april 1899, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till landtförsvaret af ett till indragna furirsbostället Mjölby n:o 15 Södergården hörande område.

(I. A.)

Under åberopande af bilagdt utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden har Kongl. Maj:t i en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 49) af den 10 sistlidne februari föreslagit Riksdagen medgifva, att för anläggande af ett trängförråd i II arméfördelningen finge från indragna furirsbostället Mjölby n:o 15 Södergården till landtförsvaret öfverlätas ett å en i statsrådsprotokollet omförmäld karteroquis med B₁ betecknad område att tillträdas den 14 mars 1900 med rätt för arrendatorn af bostället att deretter under den aftalade arrendetiden njuta ett årligt afdrag å arrendet af 300 kronor.

Till ofvannämnda statsrådsprotokoll har departementschefen erinrat, hurusom Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen till innevarande års Riksdag

under fjerde hufvudtiteln p. [30.] af Riksdagen äskat anslag till anläggande af trängförråd i, bland andra, II arméfördelningen, och hade departementschefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 13 sistlidne januari rörande detta ärende nämnt, att detta trängförråd vore afsedt att anläggas vid Mjölby jernvägsstation å ett område, tillhörande ett till statsverket indraget militieboställe, och att framställning om detta områdes upplåtande till landtförsvaret i sinom tid borde göras hos Riksdagen. Det vore till denna framställning, han nu anhölle att få återkomma.

Sedan fråga blifvit väckt om anläggande af ifrågavarande trängförråd, hade genom verkställda undersökningar blifvit utredt, att en synnerligen lämplig plats för trängförrådet skulle kunna erhållas strax söder om Mjölby jernvägsstation. Det område, som för trängförrådet skulle behöfva tagas i anspråk, utgjordes af *dels* en del af det till statsverket indragna furirsbostället Mjölby n:o 15 Södergården, *dels ock* derintill gränsande, i enskild ego befintlig mark.

Enligt hvad domänstyrelsen i afgifvet utlåtande meddelat, vore bostället af domänstyrelsen utarrenderadt på 20 år från den 14 mars 1894 mot ett årligt arrende af 640 kronor med skyldighet för arrendatorn att, der sådant för allmännyttigt ändamål å kronans vägnar fordrades, afstå egendomen tillhörig mark mot åtnjutande af minskning i arrendefgiften, motsvarande den förlust, honom tillskyndades. Enligt karta och beskrifning, upprättade vid laga skifte 1828, omfattade bostället en areal af 35 tunnland $7\frac{5}{8}$ kappland; af denna areal, hvori inginge den sedermera för östra stambanan exproprierade mark, utgjordes återstoden af 10 hektar 44,2 ar tomter och åker samt 30,5 ar äng och i öfrigt af skoglöst hagbete.

I skrifvelse den 17 april 1897 hade chefen för II arméfördelningen meddelat, att af detta boställe skulle för trängförrådet behöfva tagas i anspråk ett område, som å en skrifvelsen bifogad kartcroquis betecknats med B₁ och innehölle i areal omkring 8,5 hektar eller 17 tunnland, hvaraf hälften bestode af högt liggande åkerjord och återstoden af lågländ ängsmark. Arrendatorn hade förklarats sig villig att till kronan afstå nyttjanderätten till området mot en årlig ersättning af 300 kronor jemte lösen för en å området belägen bostadsbyggnad med uthus, hvilken arméfördelningschefen ansåge väl lämpa sig för inqvartering af personalen vid trängförrådet, och under vilkor för öfrigt, att erforderlig utfartsväg lemnades för återstående delen af egendomen, och att på jorden hvilande

onera fördelades emellan kronan och arrendatorn efter värdet af de delar af egendomen, hvar och en komme att innehafva.

Af mark i enskild ego behöfdes för trängförrådet och för beredande af nödig utfartsväg, enligt hvad arméfördelningschefen vidare anført, ett emellan nyssnämnda område och Mjölby jernvägsstation beläget mindre område, tillhörande en från $\frac{1}{4}$ mantal kronoskatte Klostergården afsöndrad lägenhet, Klosterjorden, å en skrifvelsen bifogad karta betecknad med B, C—C och D. Det vore af vigt, att detta område förvärfvades, på det att trängförrådet komme i omedelbar förbindelse med jernvägsstationen, och vore detta område för öfrigt afsedt till plats för det militärbageri, om hvars anläggande arméfördelningschefen i annat ärende gjort framställning hos Kongl. Maj:t och till hvilket anslag äfven äskats i statsverkspropositionen till innevarande års Riksdag under fjerde hufvudtiteln p. [33.]. Egaren af detta område hade förbundit sig att till kronan försälja delarne B och D, omkring 0,2 hektar eller 0,4 tunnland, mot en köpeskilling af 1,100 kronor och att i sammanhang härmed kostnadsfritt upplåta området C—C till utfartsväg under förbehåll, att ett jernvägsstationen tillhörigt område A jemväl för samma ändamål upplåtes; och hade jernvägsstyrelsen förklarat sig villig afstå sistnämnda område mot erhållande i dess ställe af det ungefär lika stora området B.

Arméförvaltningen å intendents- och civila departementen hade i afgifvet utlåtande förmålt sig icke hafva något att erinra mot arméfördelningschefens ofvanberörda framställning samt föreslagit, att deraf föranledda kostnader måtte bestridas af fjerde hufvudtitelns allmänna besparingar.

T. f. domänintendenten i länet hade i infordradt yttrande förklarat sig anse den af arrendatorn af bostället fordrade ersättningen för området B₁, hvilket vore väl häfdadt, icke vara för hög; hvarjemte Kongl. Maj:ts befallningshafvande förmålt sig icke hafva något att erinra mot bifall till arméfördelningschefens framställning.

Domänstyrelsen, hvars utlåtande, såsom ofvan nämnts, jemväl inhemtats, hade förklarat området B₁ kunna frånskiljas bostället utan att brukningen af återstoden derigenom försvårades, i synnerhet som arrendatorn, såsom han påyrkat, kunde erhålla rätt till utfartsväg öfver området. De fordringar i öfrigt, arrendatorn framställt, syntes domänstyrelsen icke vara öfverdrifna, äfven om hänsyn toges dertill, att den del af området, som ej utgjordes af åker, möjligen med undantag af någon obetydlig del, borde hänföras till betesmark och ej, såsom i arméfördelnings-

chefens skrifvelse uppgifvits, till ängsmark. Om arrendatorns vilkor antoges, borde för verkställande af den utaf honom påyrkade fördelningen af de på egendomen hvilande onera egostyckning ega rum enligt lagen den 27 juni 1896. Beträffande sättet, huru arrendatorn skulle beredas godtgörelse för den ifrågavarande markens afstående, ansåge domänstyrelsen enklast och lämpligast, att han erhöles afdrag å arrendet, motsvarande den beräknade förlusten, eller med 300 kronor om året, räknadt från den fardag, då marken af honom till landtförsvarets disposition afträddes.

I sin ofvannämnda skifvelse den 17 april 1897 hade arméfördelningschefen slutligen framhållit önskvärdheten deraf, att till de sålunda för trängförrådet afsedda områdena framdeles kunde läggas ytterligare ett till bostället hörande stycke mark, å förenämnda kartcroquis betecknadt med B₂, jemte annan derintill gränsande, enskilda personer tillhörig jord, för att derigenom erhålla erforderligt utrymme för uppställande och utrustning vid mobilisering af fördelningens hela allmänna träng med dertill hörande hästar och fordon afvensom för ett fullständigt träng-etablissemant, då i en framtid trängförrådet sannolikt behöfde ersättas med en trängbataljon.

Arméfördelningschefens framställning rörande ett framtida förvärfvande af området B₂ jemte angränsande jord för landtförsvarets räkning ansåge departementschefen icke för närvarande påkalla någon Kongl. Maj:ts åtgärd; beträffande arméfördelningschefens förslag i öfrigt, ansåge han den ifrågasatta platsen för anläggande af ett trängförråd i fördelningen vara synnerligen lyckligt vald. Den utgift, som erfordrades för inköp af den härför behöfliga, i enskild ego befintliga marken, vore icke större, än att den kunde bestridas från de allmänna besparingarna under fjerde hufvudtiteln. För upplåtelse till landtförsvaret af det till bostället hörande området B₁ erfordrades emellertid Riksdagens medgifvande.

På grund häraf och under åberopande af hvad i ärendet hörda myndigheter anfört, hemställde departementschefen, att Kongl. Maj:t måtte till Riksdagen göra den framställning, förevarande proposition innefattar.

Under erinran, att Kongl. Maj:ts till innevarande års Riksdag afgifna förslag om anvisande af medel för anläggande af trängförråd blifvit, hvad II arméfördelningen beträffar, af Riksdagen bifallet, får utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af
Riksdagen bifallas.

Stockholm den 14 april 1899.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.